

Tillämpning av operativt nettosaldo eller principen om "rättvist återflöde"

Ett starkt politiserat koncept med stora brister

Det operativa budgetsaldot beräknas och publiceras en gång per år av Europeiska kommissionen som ett försök att dokumentera skillnaderna mellan en medlemsstats finansiella bidrag till och dess fördelade utgifter från EU:s budget. Det operativa budgetsaldot har blivit ett starkt politiserat koncept med stora brister.

Beräkningen av det operativa budgetsaldot är **endast en redovisningsteknisk övning**. Detta visas tydligast genom det inneboende **nollsummespelet** i konceptet operativt budgetsaldo eftersom ett positivt operativt budgetsaldo i ett land måste utjämnas av ett negativt operativt budgetsaldo i en annan medlemsstat. Detta perspektiv står i tydlig kontrast till idén om att EU:s budget inte främst är tänkt som ett system för skatteomfördelning utan som ett hjälpmedel för att generera europeiskt mervärde.

Det är inte bara tolkningen av det operativa budgetsaldot som kritiseras, metoden har även allvarliga inneboende begränsningar:

- **Det finns ett flertal utgiftsposter** (t.ex. utvecklingsbistånd till tredjeländer) **som inte tas med**, trots att de påverkar i vilken utsträckning medlemsstaterna kan dra nytta av EU-medlemskapet.
- Medlemsstaternas operativa budgetsaldo **varierar kraftigt över tid** och förmedlar en annan bild när det rapporteras i **relativa eller absoluta tal**. Detta gör det operativa budgetsaldot till ett attraktivt verktyg för populistiska uttalanden.
- Då en del poster i EU-budgeten (t.ex. administrativa utgifter) inte objektivt kan hänföras till enskilda länder behövs det regler för att de inte ska beaktas i beräkningarna av det operativa budgetsaldot. Denna godtycklighet understryker att det inte finns någon verklig metod för att beräkna det operativa budgetsaldot.
- Beräkning av det operativa budgetsaldot separat för var och ett av EU:s politiska instrument visar hur nationella (netto-)betalningsprofiler varierar mellan dessa instrument. Medlemsstaterna drar inte fördel av EU-medlemskapet på ett likvärdigt sätt. Det operativa budgetsaldot beror dock på vilket av dessa instrument som beaktas.

Därför är det **av avgörande betydelse** att betrakta det operativa budgetsaldot för vad det verkligen är – bara **en redovisningsindikator** och inte ett mått på utgifter och fördelar i förhållande till EU:s budget (och i än mindre utsträckning i förhållande till EU-medlemskapet).

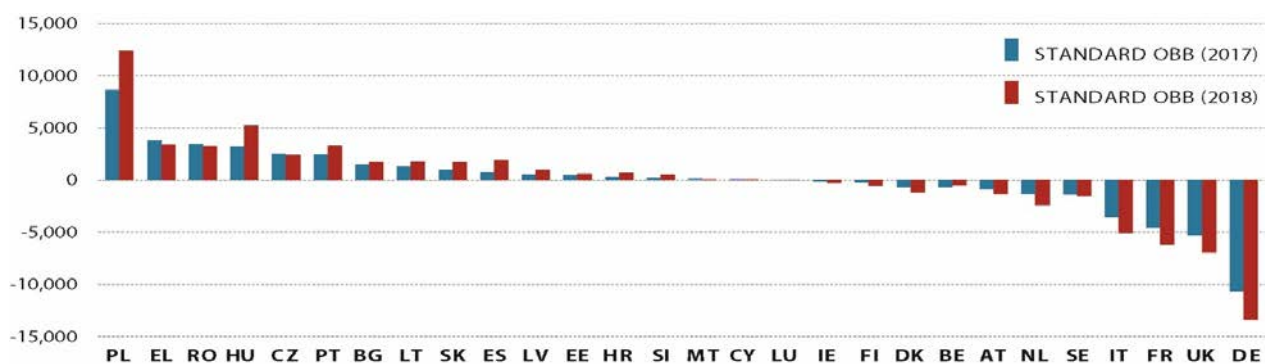
Per definition **signalerar det operativa budgetsaldot att det europeiska mervärdet av EU-utgifterna är lika med noll** eftersom det operativa budgetsaldot för samtliga medlemsstater alltid måste vara lika med noll. Därför **bör det operativa budgetsaldot inte under några som helst omständigheter fungera som en kompass som vägleder EU-budgeten mot ett högre värde för alla EU:s medborgare**.

Resultatet av det operativa budgetsaldot varierar med olika antaganden: exempel

Variationer över tid

Figur 1 visar varje medlemsstats operativa budgetsaldo 2017 respektive 2018, rankade enligt ländernas totala operativa budgetsaldo 2017 från högsta till lägsta saldo. Siffrorna visar i synnerhet **hur mycket det operativa budgetsaldot varierar över tid**, även inom en tidsperiod på två år. Dessa variationer leder bl.a. till att **medlemsstaterna rankas olika**, särskilt när det gäller nettomottagare: Ungern var bara den fjärde största nettomottagaren av EU-medel 2017 medan landet hade det näst högsta operativa budgetsaldot bland alla medlemsstater bara ett år senare. Sådana årliga förändringar kan bero på att EU-finansierade projekt genomförs under ett visst år och inte ett annat och visar hur svårt det är att uppskatta ett framtida operativt budgetsaldo.

Figur 1. Operativt budgetsaldo (milj. EUR, 2017 och 2018)

Källa: Författarnas beräkningar.

Ett absolut jämfört med ett relativt perspektiv

I figur 2 rankas alla medlemsstater enligt det absoluta operativa budgetsaldot för 2017 som tidigare, men det visas i förhållande till BNI. **Det är inte bara rankningen som ändras jämfört med figur 1 när man i stället beaktar det operativa budgetsaldot ur ett relativt perspektiv, utan även storleken på det operativa nettobudgetsaldot påverkas:** medan EU-medel, som nettomottagarländer tar emot i nettovärde, utgör en betydande del av deras BNI, är dessa siffror mycket lägre för nettobetalare när det gäller det operativa budgetsaldot. Därför påverkar det tillämpade perspektivet den övergripande bilden väsentligt. Ur ett redovisningsperspektiv får t.ex. Spanien mer EU-medel än Lettland i absoluta siffror men "rankas" högre när man beaktar nettobidragets relativa storlek.

Figur 2. Operativt budgetsaldo (% BNI 2018)

Källa: Författarnas beräkningar.

Källa: Utdrag ur briefingen *The net operating balances: Variants, emerging numbers and history*, februari 2020.

Ansvarsfriskrivning och upphovsrätt. De åsikter som framförs i texten är upphovsmännens och utgör inte nödvändigtvis Europaparlamentets officiella ståndpunkt. Återgivning eller översättning för icke-kommersiellt bruk är tillåtet, under förutsättning att källan anges och att Europaparlamentet meddelas i förväg och får en skriftlig kopia. © Europeiska unionen 2020.

Ansvarig administratör: Alexandre MATHIS

Kontakt: Poldep-Budg@ep.europa.eu

Detta dokument finns tillgängligt på internet på: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses